

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 484/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. októbra 2013 predbežne a podľa § 73b zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov prerokoval návrh JUDr. E. P., B., zastúpeného spoločnosťou K. s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. M. D., PhD., na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/20/13-K z 25. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Návrh JUDr. E. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený a rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/20/13-K z 25. júna 2013 p o t v r d z u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 21. augusta 2013 doručený návrh JUDr. E. P., B. (ďalej len „navrhovateľ“), na preskúmanie rozhodnutia

Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/20/13-K z 25. júna 2013 (ďalej len „namietané rozhodnutie“).

Z obsahu návrhu a jeho príloh vyplýva, že navrhovateľ od 21. novembra 2011 opätovne vykonával funkciu člena predstavenstva spoločnosti T., a. s., ktorej akcionárom je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Na základe rozhodnutia ministerstva bol navrhovateľ s účinnosťou od 1. augusta 2012 z tejto funkcie odvolaný.

Podľa vyjadrenia navrhovateľa mu 23. mája 2013 výbor doručil oznámenie o začatí konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“). Navrhovateľ uviedol, že začatie konania výbor odôvodnil jeho údajným nesplnením povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, a teda že do 31. marca 2013 nepodal oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“) za predchádzajúci kalendárny rok 2012. Výbor ho súčasne vyzval, aby sa k uzneseniu vyjadril. Následne 24. júla 2013 bolo navrhovateľovi doručené namietané rozhodnutie výboru, v ktorom tento orgán verejnej moci konštatoval, že došlo k porušeniu povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, pretože navrhovateľ ako bývalý verejný funkcionár nepodal oznámenie za rok 2012, za čo mu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona bola uložená pokuta v sume 805 €.

Navrhovateľ vyslovil názor, že ako bývalý verejný funkcionár, ktorý bol z výkonu funkcie odvolaný s účinnosťou od 1. augusta 2012, nebol povinný podať oznámenie, a preto výbor nemohol konštatovať porušenie povinnosti podľa ústavného zákona. V tomto ohľade sa navrhovateľ odvolával na doslovné znenie čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, z ktorého podľa neho vyplýva, že danú povinnosť má len verejný funkcionár, ktorý sa ujme funkcie, a verejný funkcionár počas výkonu funkcie. Keďže on v čase, keď malo podľa výboru dôjsť k splneniu povinnosti, už nezastával verejnú funkciu, nebol povinný požadované oznámenie za prechádzajúci kalendárny rok podať. Navrhovateľ dodal, že z uvedeného dôvodu

považuje rozhodnutie výboru za také, ktoré je v rozpore s ústavným zákonom, pretože ho sankcionovalo za povinnosť, ktorú podľa svojho názoru už nemal. Podľa neho výbor pochybil, keď proti nemu ako bývalému verejnému funkcionárovi viedol konanie a ukončil ho namietaným rozhodnutím.

Na podporu svojej argumentácie navrhovateľ poukázal na skoršiu judikatúru ústavného súdu (IV. ÚS 293/07, IV. ÚS 75/08), z ktorej podľa neho vyplýva, že povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona je verejný funkcionár povinný plniť len počas výkonu verejnej funkcie a že po jej skončení už takú povinnosť nemá. Podľa názoru navrhovateľa namietané rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo podľa neho potvrdzuje aj nález ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 95/08.

Navrhovateľ súčasne namietal, že rozhodnutie výboru je aj nedostatočne odôvodnené, a tým aj nepreskúmateľné, pretože nereaguje na jeho argumenty, ktoré predostrel vo svojom vyjadrení. Navrhovateľ zastáva názor, že z namietaného rozhodnutia nie je možné zistiť, akými úvahami sa výbor pri rozhodovaní riadil.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol nálezom o zrušení namietaného rozhodnutia výboru a aby Kancelárii Národnej rady Slovenskej republiky uložil povinnosť uhradiť mu trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú

ustanovenia zákona. Rozhodnutie ústavného súdu je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Podľa § 73a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sa konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začína na návrh verejného funkcionára, ktorého sa týka rozhodnutie orgánu, ktorý vykonáva konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov.

Podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Ústavný súd v uznesení č. k. PLz. ÚS 1/07-3 z 2. mája 2007, ktoré bolo prijaté podľa § 6 zákona o ústavnom súde o zjednotení odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu na konanie vo veciach podľa čl. 9 a nasledujúcich ústavného zákona, konštatoval, že na toto konanie sa vzťahuje § 25 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa každý návrh predbežne prerokuje.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Preskúmaním obsahu navrhovateľovho návrhu dospel ústavný súd k zisteniu, že navrhovateľ namietal rozhodnutie výboru jednak z dôvodu, že je protiústavné, keďže výbor konštatoval porušenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, pretože za kalendárny rok 2012 nepodal oznámenie do 31. marca 2013, hoci podľa názoru navrhovateľa ho táto povinnosť s ohľadom na odvolanie z funkcie k 1. augustu 2012 nezaväzovala, a zároveň z dôvodu, že namietané rozhodnutie je podľa neho nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné.

Podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona sa tento zákon vzťahuje na funkcie štatutárneho orgánu alebo členov štatutárneho orgánu obchodných spoločností so stopercentnou majetkovou účasťou štátu.

Podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona je verejným funkcionárom na účely tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1. Na účely čl. 7 a 8 a na účely konania, ak sa porušili povinnosti podľa čl. 7 a 8, sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie.

V zmysle čl. 7 ods. 1 ústavného zákona verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie skutočnosti špecifikované v ústavnom zákone týkajúce sa jeho funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov.

Z citovaných dikcií ústavného zákona vyplýva, že na navrhovateľa ako člena predstavenstva spoločnosti (T., a. s.) so stopercentnou majetkovou účasťou štátu sa vzťahoval tento ústavný zákon, ktorý mu ako verejnému funkcionárovi ukladal aj povinnosť podať oznámenie za stanovených podmienok a v stanovených lehotách.

Navrhovateľova zásadná výhrada proti namietanému rozhodnutiu výboru sa svojím obsahom zakladala aj na právnom názore, podľa ktorého verejný funkcionár nie je povinný

podat' oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za kalendárny rok, v ktorom prestal vykonávať verejnú funkciu. Na podporu svojich tvrdení navrhovateľ poukázal na skoršiu judikatúru ústavného súdu (napr. IV. ÚS 293/07, IV. ÚS 75/08, IV. ÚS 95/08), v rámci ktorej ústavný súd judikoval, že verejný funkcionár sa v období po skončení výkonu funkcie nemôže dopustiť porušenia povinností podľa „čl. 7 ods. 1, 2, 5 písm. a) ústavného zákona“, pretože tieto povinnosti už nemá.

Na tomto mieste považuje ústavný súd za nevyhnutné upriamiť pozornosť na svoje rozhodnutie (uznesenie) č. k. PLZ. 1/2010-10 zo 7. júla 2010 vo veci zjednotenia odchylných právnych názorov senátov, v ktorom prijal zjednocujúce stanovisko, podľa ktorého „*verejný funkcionár má po skončení výkonu funkcie povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení ústavného zákona č. 545/2005 Z. z. za dobu výkonu funkcie v kalendárnom roku, v ktorom skončil aktívny výkon funkcie do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku*“. Zdôraznil pritom, že zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona, ktorý ustanovuje povinnosti počas aktívneho výkonu funkcie, po jeho skončení, vrátane tzv. postzamestnaneckých povinností (typicky čl. 8 ústavného zákona). Počas celého obdobia a v každom momente aktívneho výkonu funkcie musí byť dodržiavaný tento ústavný zákon, a z tohto dôvodu musí byť jeho dodržiavanie kontrolované. Preto je rozumné, že verejný funkcionár je po ukončení aktívneho výkonu funkcie povinný urobiť oznámenie aj za dobu výkonu funkcie v poslednom kalendárnom roku výkonu funkcie, a to do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku. Samozrejme, funkcionára už nemožno sankcionovať stratou funkcie. Avšak v prípade, ak by kontrolný orgán (v predmetnej veci výbor) zistil, že v čase aktívneho výkonu funkcie došlo k porušeniu povinností podľa ústavného zákona, môže verejnému funkcionárovi uložiť tam stanovenú pokutu.

Ak by sa ústavný súd stotožnil s právnym názorom navrhovateľa, znamenalo by to, že časť jeho aktívneho výkonu funkcie by nebola preverená, a tým by bol popretý účel citovaného ústavného zákona. Skutočnosť, že tu ústavodarca podporne použil konštrukciu

právnej fikcie používajúc designát „verejný funkcionár“ aj na určité obdobie po skončení aktívneho výkonu funkcie osoby, má len legislatívno-technický charakter a nemá v danej súvislosti žiadnu relevanciu. Ústavodarca mohol postupovať aj tak, že by určil osobám po skončení funkcie danú povinnosť nenazývajúc ich verejným funkcionárom, pričom by dosiahol rovnaký výsledok a naplnil by sa účel ústavného zákona.

Vzhľadom na to, že súčasťou princípu právnej istoty podľa čl. 1 ods. 1 ústavy (a tým aj predvídateľnosti práva) je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99), niet rozumného dôvodu odchyliť sa od právneho záveru ústavného súdu ustáleného v citovanom zjednocujúcom stanovisku č. k. PLz. 1/2010-10 zo 7. júla 2010.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd vzhľadom na skutkové okolnosti navrhovateľovho prípadu a s prihliadnutím na argumentáciu a odôvodnenie zjednocujúceho stanoviska, pod ktoré je potrebné nepochybné subsumovať aj navrhovateľovu situáciu, ústavný súd hodnotí jeho zásadnú námietku (že ako bývalý verejný funkcionár nemohol porušiť povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona) ako nedôvodnú.

Navrhovateľ predniesol aj námietku o tom, že namietané rozhodnutie považuje za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a za také, ktoré nereaguje na jeho podstatné argumenty a z ktorého nemožno usúdiť, akými úvahami sa výbor pri rozhodovaní riadil.

Ako z § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, predmet tohto konania, v rámci ktorého ústavný súd plní funkciu orgánu rozhodujúceho o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu výboru, je jednoznačne obmedzený výlučne na posúdenie konania navrhovateľa ako verejného funkcionára z hľadiska jeho konformnosti s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona. Primárnym impulzom vzniku tohto konania je konanie verejného funkcionára, ktorý je povinný plniť povinnosti vyplývajúce pre neho z ústavného zákona. Tomu zodpovedá aj koncept prieskumnej právomoci ústavného súdu, keďže podľa § 73b ods. 3 zákona o ústavnom súde ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného

funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

Ústavný súd už vyslovil, že námietku navrhovateľa o vecnej nesprávnosti namietaného rozhodnutia považuje za nedôvodnú. V nadväznosti na uvedené ústavný súd hodnotí namietané rozhodnutie ako vecne správne, pretože vychádzajúc zo zjednocujúceho stanoviska č. k. PLz. 1/2010-10 zo 7. júla 2010 navrhovateľ porušil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, keďže do 31. marca 2013 nepodal výboru oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok 2012, hoci v tomto roku do 31. júla 2012 aktívne vykonával verejnú funkciu podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona. Ústavný súd sa zároveň domnieva, že odôvodnenie namietaného rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych dôvodov ako základ pre jeho výrok. Z rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v rámci konania výbor umožnil navrhovateľovi sa k veci vyjadriť, je zjavné, na základe ktorých ustanovení ústavného zákona výbor rozhodol, ktoré skutkové zistenia boli preň určujúce a akým spôsobom dospel k určeniu sankcie. Aj keď výbor nereagoval na konkrétne námietky navrhovateľa, len generálne konštatoval, že jeho argumentácia ho nemôže zbaviť zodpovednosti za porušenie uvedenej povinnosti, táto skutočnosť sama osebe aj s prihliadnutím na vecnú správnosť namietaného rozhodnutia nezakladá dôvod na jeho zrušenie ústavným súdom.

Pravdaže, ústavný súd neopomína skutočnosť, že v priebehu svojej rozhodovacej činnosti podľa jedenásteho oddielu druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde už uviedol, že sa v tomto konaní nemôže v niektorých osobitných prípadoch obmedziť iba na posúdenie otázky, či navrhovateľ ako verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 ústavného zákona uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo či porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom (IV. ÚS 1/07). „Osobitosť“ však identifikoval v porušení procesných zásad zaručujúcich právo na spravodlivý proces garantované čl. 46 a nasledujúcimi Ústavy Slovenskej republiky, keď výbor pristúpil k vyvodu zodpovednosti voči verejnému funkcionárovi, ktorý sa pred hlasovaním o rozhodnutí podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona o ochrane

verejného záujmu vzdal svojej funkcie. Ústavný súd potom v danej kauze zistil rozpor postupu výboru s poslednou vetou čl. 9 ods. 12 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu (obdobne III. ÚS 20/07). O takýto prípad však u navrhovateľa nejde.

Ústavný súd dodáva, že zjavná neopodstatnenosť posudzovaného návrhu vyplýva nepochybne z toho, že konanie navrhovateľa bolo v rozpore s právami a povinnosťami uloženými mu ústavným zákonom, čo ústavný súd nemohol prehliadnuť, a tak návrh navrhovateľa už pri jeho predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnený a napadnuté rozhodnutie výboru podľa § 73b ods. 3 prvej vety zákona o ústavnom súde potvrdil.

Takýto postup je v súlade s už citovaným uznesením pléna ústavného súdu č. k. PLZ. ÚS 1/07-3 z 2. mája 2007, podľa ktorého „Na konanie o návrhoch vo veciach ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa čl. 9 a nasledujúcich ústavného zákona... sa vzťahuje § 25 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa každý návrh predbežne prerokuje“.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o návrhu navrhovateľa po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. októbra 2013